Hermod

ID: 3009 · Sikker position
www.vragguiden.dk/vrag/3009

Position & Dybde

WGS84 · Beregnet WGS84-visning
56:40,470N 7:28,317E

ED50
D.56:40,507 7:28,401

Dybde (top)	Dybde (bund)
28 m	**34 m**
Stævnretning	Afstand til kyst
Ukendt	**41,9 km**

Beskrivelse

Kilde:$.Poul Olsen WGS 84 DGPS 56:40,477 7:28,331 Kaldes også for Orlogs-skibet. Vrag af et stort fragtskib, som sejlede med malm af en eller anden type. Står flot på bunden, den er mest spændende i agterenden, hvor positionen er taget. (c)Rettet den 08/08-1997. ANDERS CLAUSEN # S/S HERMOD ## Et dansk skib forsvundet med 21 mand – fundet 60 år senere **S/S HERMOD** forliste i Nordsøen den **3. oktober 1927** under en voldsom nordvestlig storm. Skibet forsvandt sporløst med hele sin besætning på 21 mand. Først næsten 60 år senere, i sommeren 1987, lykkedes det dykkeren **Gert Normann fra Holstebro** at finde vraget på ca. 34 meters dybde vest for Thyborøn. Fundet løste et af de store danske forlis-mysterier fra 1920'erne. På vraget kunne Normann konstatere, at skibet ikke var kæntret på grund af en forskubbet last, som man tidligere havde antaget. Lasten lå fortsat korrekt, mens lugerne var beskadigede, og begge hovedankre var ude. Vraget fortæller derfor en meget konkret historie om HERMODs sidste minutter. --- ## Position ### Sidste radioposition Den 3. oktober 1927 kl. ca. **05.15 GMT** sendte HERMOD sit sidste nødsignal. Skibet opgav positionen: **56°25' N – 07°55' Ø** Denne position er imidlertid **ikke vragets position**. Blåvand Radio modtog nødsignalet og forsøgte kort efter at få kontakt med HERMOD igen, men uden resultat. Den efterfølgende eftersøgning koncentrerede sig omkring den opgivne position, men HERMOD blev ikke fundet. Da Gert Normann fandt vraget i 1987, lå det omkring **40 kilometer fra den sidst opgivne position** og omkring **50 kilometer vest for Thyborøn**. En samtidig beretning angiver desuden, at vraget lå ca. **21 sømil nordvest for det område, hvor man i 1927 havde eftersøgt skibet**. Den **eksakte GPS-position for selve vraget** er ikke angivet i de offentligt tilgængelige historiske kilder, som er verificeret her. Derfor bør en dykkerdatabase ikke indsætte en beregnet GPS-position som om den var dokumenteret. **Sidste kendte radioposition:** **56°25' N – 07°55' Ø** **Vragets område:** **Ca. 50 km vest for Thyborøn, Nordsøen** --- # Dybde **Ca. 34 meter** Gert Normanns første dykning på HERMOD blev foretaget på ca. 34 meters vanddybde. Den første undersøgelse varede kun omkring **20 minutter**, fra dykkerne gik ned, til de

var tilbage ved overfladen. --- # Skibet HERMOD var en dansk damper med hjemsted i **København**. Skibet blev bygget i **1922 af stål på Orlogsværftet** som transportskib for Marinen. Det blev senere chartret ud til **rederiet Dannebrog i København**. Den officielle *Dansk Søulykke-statistik 1927* angiver: * **Skib:** S/S HERMOD * **Hjemsted:** København * **Byggeår:** 1922 * **Materiale:** Stål * **Tonnage:** 1.949 registertons * **Last:** Erts-briketter * **Rejse:** Helsingborg – Newport News * **Besætning:** 21 mand * **Forlis:** Oktober 1927 * **Omkomne:** 21 Marinens håndbog fra 1927 angiver HERMOD som et transportskib med en længde på **83,75 meter** og en bredde på **11,55 meter**. --- # Rejsen HERMOD afgik fra **Helsingborg den 30. september 1927**. Den **1. oktober kl. 02.00 eftermiddag** passerede skibet Skagen. Målet var **Newport News i USA**, og lasten bestod af **erts-briketter**. Rejsen skulle imidlertid aldrig nå længere end til Nordsøen vest for den jyske vestkyst. --- # Forliset – 3. oktober 1927 Den 3. oktober herskede der en voldsom **nordvestlig storm** i området. Klokken ca. **05.15 GMT** modtog Blåvand Radio HERMODs nødsignal. Meldingen lød: **S.O.S. – S.O.S. – S.O.S.** **S/S HERMOD af København** Skibet meddelte: **"Damage to hatches, ships in vicinity please stand by."** Samtidig blev positionen angivet som: **56°25' N – 07°55' Ø** Blåvand Radio spurgte, om HERMOD havde brug for hurtig hjælp. Svaret var **nej**. Kort efter forsøgte Blåvand Radio igen at få kontakt med skibet. Denne gang kom der intet svar. HERMOD var forsvundet. --- # Eftersøgningen Efter den sidste radiomelding blev der iværksat en omfattende eftersøgning. Man søgte omkring den position, som HERMOD selv havde opgivet. Men skibet blev ikke fundet. I dagene efter begyndte sporene efter katastrofen at nå den jyske vestkyst. Der drev blandt andet: * redningsbåde * lugedæksler * vragdele * lig af besætningsmedlemmer i land. Ved **Thorsminde** blev der fundet et stort antal lugedæksler samt redningsbåde. En af bådene indeholdt et stykke sejl, der var mærket **HERMOD**. Eftersøgningen omfattede efter datidens forhold også fly. Trods den store indsats lykkedes det ikke at finde selve skibet. Den **10. december 1927** blev der afholdt søforhør i København. Konklusionen var, at HERMOD måtte være forlist, og at alle besætningsmedlemmerne var omkommet. Vragets placering var fortsat ukendt. --- # Hvad skete der? I mange år kendte man ikke årsagen til HERMODs forlis. En tidligere teori gik ud på, at **lasten af erts-briketter havde forskubbet sig**, og at dette havde fået skibet til at kæntre. Da Gert Normann endelig fandt vraget i 1987, kunne han undersøge teorien på selve skibet. Hans observationer viste noget andet. **Lasten lå stadig korrekt.** Derimod var **lugerne beskadigede**, og **begge hovedankre var ude**. Normanns vurdering var, at besætningen havde forsøgt at holde skibet op mod stormen og at sikre lasten, men at store brådsøer havde skyllet ind over dækket. HERMOD gik derefter ned **med stævnen først**. Ankerkæderne lå slapt ud på havbunden, hvilket understøtter, at ankerne havde været sat. Det er dog vigtigt at skelne mellem **dokumenterede observationer** og den efterfølgende rekonstruktion af forliset. --- # Fundet i 1987 I sommeren **1987**, næsten 60 år efter forliset, fandt Gert Normann sammen med to dykkerkammerater endelig HERMOD. De fandt et stort stålværk på ca. **34 meters dybde**. På det tidspunkt vidste de kun, at de havde fundet et gammelt jern-/stålfartøj. Den afgørende identifikation kom, da Normann fandt **skibsklokken**. På klokken stod skibets navn og hjemsted. **HERMOD – KØBENHAVN** Skibsklokken blev dermed den endelige identifikation af vraget. Normann kaldte den selv skibets **"dåbsattest"**. Den første undersøgelse varede kun omkring **20 minutter**. Normann optog samtidig omkring **20 minutters video af vraget** på 34 meters dybde. --- # Skibsklokken Den store skibsklokke blev senere bjærget. Klokken vejer omkring **50 kg**. Gert Normann forærede den til fiskeskipper **P.C. Mikkelsen i Thorsminde**, som gennem mange år hjalp med at sejle dykkere ud til vrag i Nordsøen. Klokken blev senere deponeret ved **Strandingsmuseet i Thorsminde**, hvor Sea War Museum oplyser, at den kan ses. --- # Vraget HERMOD ligger i dag på omkring **34 meters dybde**. Vraget er ikke længere et komplet skib. En senere scanning foretaget i forbindelse med Gert Normanns vrageftersøgning i Nordsøen viser, at: * begge stævne stadig står højt over havbunden * skibssiderne er væk over store dele af vraget * dækket er væk over store dele af skibet * lasten af jernmalm/erts ses gennem en stor del af skibets længde * rester af brobygningen ligger på havbunden ved siden af vraget * der er ikke meget tilbage af brobygningen. Vraget giver derfor i dag et meget tydeligt billede af et stort stålfartøj, der gennem næsten 100 år er blevet nedbrudt af strøm, bølger og havmiljøet. --- # Lasten HERMOD havde **erts-briketter** om bord. Det interessante er, at en del af lasten stadig ligger på vraget. Sea War Museum har fået analyseret en af erts-briketterne af **Jernstøberiet Birn**. Analysen viste, at materialet ikke havde nogen større økonomisk værdi. Derfor ligger erts-briketterne fortsat på vraget. --- # Hvad kan ses på bunden? HERMOD er især interessant, fordi man kan se spor, der kan forbindes direkte med den sidste radiomelding. ### Stævnen Stævnen er en af de bedst bevarede og mest markante dele af vraget. Den står stadig højt over havbunden. ###

Ankerarrangementet Begge hovedankre var ude, da Normann fandt vraget. Ankerkæderne lå slapt på havbunden. Det er et af de vigtigste fysiske spor efter besætningens forsøg på at klare stormen. ### Lasten De store mængder erts-briketter ligger stadig i vraget. Det er samtidig et vigtigt historisk spor, fordi lasten **ikke havde forskubbet sig**, som man tidligere havde troet. ### Brobygningen Rester af brobygningen ligger på havbunden ved siden af selve vraget. Kun begrænsede dele af overbygningen er tilbage. ### Lugerne Lugerne var beskadigede. Det passer direkte med HERMODs sidste radiomelding: **"Damage to hatches."** Det er et af de mest interessante sammenfald mellem den historiske dokumentation og det, som senere blev observeret på vraget. --- # Rekonstruktion af de sidste minutter På baggrund af HERMODs sidste radiomelding og Gert Normanns observationer kan forløbet rekonstrueres således: **Kraftig nordvestlig storm** ? **Lugerne bliver beskadiget** ? **Besætningen forsøger at beskytte lasten** ? **Begge hovedankre sættes** ? **Store brådsøer skyller ind over skibet** ? **Vand trænger ind gennem de beskadigede luger** ? **HERMOD mister kampen mod stormen** ? **Skibet går ned med stævnen først** ? **Alle 21 ombordværende omkommer** Denne rekonstruktion er baseret på de fysiske spor på vraget og Normanns vurdering. Den kan ikke dokumenteres minut for minut. --- # De 21 omkomne Alle HERMODs **21 besætningsmedlemmer omkom**. ## Skibets føring og navigation 1. **Skibsfører Holger Rasmussen** – Stubbekøbing 2. **1. styrmand Niels Marius Berg** – Nordby, Fanø 3. **2. styrmand Valdemar Fiedler Jensen** – Christiansø ## Maskinbesætningen 4. **1. maskinmester Knud Helge Hansen** – Helsingør 5. **2. maskinmester Carl Krüger Christiansen** – Aarhus 6. **3. maskinmester Andy Petersen** – København 7. **Maskinassistent Carl Oluf Jacobsen** – Padesøbjerg ## Telegrafi og kabys 8. **Telegrafist Jens Evald Pedersen** – København 9. **Hovmester Jens Marius Nielsen** – Aastrup 10. **Kok Holger Emil Mortensen** – København ## Matroser 11. **Matros Carl Vilhelm Sørensen** – Tranebjerg 12. **Matros Einar Peter Anton Sørensen** – Vejle 13. **Matros Axel Christian Larsen** – Aaker 14. **Matros Einar Larsen** – Færøerne ## Letmatroser 15. **Letmatros Ole Sigvart Olsen** – Færøerne 16. **Letmatros Aage Pedersen** – København ## Fyrbødere og kullemper 17. **Fyrbøder Peter Reislich** – Tyskland 18. **Fyrbøder Jakob Martin Jakobsen** – Hylke 19. **Fyrbøder Knud Jørgen Oluf Nielsen** – København 20. **Kullemper Melf Fernando Alexander Rasmussen** – København ## Messedreng 21. **Messedreng Carlo Henry Hansen** – København **Kilde til navnene:** *Dansk Søulykke-statistik 1927*. Den officielle statistik angiver samtlige 21 omkomne. Bemærk, at den samtidige kilde opgør besætningen som **18 danskere, 2 færinger og 1 tysker**. --- # Dykkerhistorie HERMOD blev fundet af **Gert Normann** i 1987. Normann var en af de mest aktive danske vragdykkere og vragfindere i Nordsøen. Hans undersøgelser af HERMOD blev senere beskrevet i hans bog **"Skibsvrag ved Vestkysten"**. Det første dyk på HERMOD var kortvarigt på grund af dybden. Dykkeren var på bunden i omkring **20 minutter**. Under dette første dyk blev skibsklokken fundet, og vraget blev filmet. --- # Filmen – "Hermods sidste minutter" Historien om HERMOD blev senere til en film. I **1992** lavede: * **Gert Normann** * **Bent Anthonisen** * **TV-Midt/Vest** en cirka **40 minutter lang film** med titlen: ## *Hermods sidste minutter* Sea War Museum oplyser, at museet stadig har filmen. Der findes også Normanns oprindelige omkring **20 minutter lange videooptagelse fra funddykket i 1987**. Den blev optaget på ca. 34 meters dybde. --- # HERMOD i dag HERMOD er et historisk meget interessant vrag, fordi der findes en usædvanlig god sammenhæng mellem: **den sidste radiomelding** > "Damage to hatches" og de senere observationer på vraget: **beskadigede luger** **begge hovedankre ude** **lasten stadig korrekt placeret** **stævnen først på bunden** Det gør HERMOD til et af de vrag, hvor selve vraget kan bruges til at forsøge at forstå, hvad der skete under de sidste minutter af skibets liv. --- # Dykkertip **Vrag:** S/S HERMOD **Forlis:** 3. oktober 1927 **Område:** Nordsøen, vest for Thyborøn **Dybde:** ca. 34 m **Sidste radioposition:** 56°25' N – 07°55' Ø **Vragets eksakte GPS:** Ikke verificeret i de anvendte historiske kilder **Last:** Erts-briketter **Besætning:** 21 **Omkomne:** 21 **Fundet:** 1987 **Finder:** Gert Normann **Skibsklokke:** Bjærget og senere deponeret ved Strandingsmuseet i Thorsminde **Vragtilstand:** Kraftigt nedbrudt, men med markant bevaret stævn og synlig last **Særligt:** Begge hovedankre ude; beskadigede luger; lasten ligger fortsat korrekt På et dyk er det især interessant at undersøge **stævnen, ankerarrangementet, lastrummene og den tilbageværende erts** og samtidig sammenholde det, man ser på bunden, med HERMODs sidste radiomelding. --- # Kort fakta | Oplysning | Data | | ---------- | ---------- | | **Navn** | S/S HERMOD | | **Type** | Dansk damper / transportskib | | **Bygget** | 1922 | | **Byggemateriale** | Stål | | **Bygget på** | Orlogsværftet | | **Længde** | 83,75 m | | **Bredde** | 11,55 m | | **Tonnage** | 1.949 BRT | | **Hjemsted** | København | | **Ejer** | Marineministeriet | | **Charter** | Rederiet Dannebrog | | **Last** | Erts-briketter | | **Sidste rejse** | Helsingborg –

Newport News | | **Forlis** | 3. oktober 1927 | | **Område** | Nordsøen vest for Thyborøn | | **Sidste radioposition** | 56°25' N – 07°55' Ø | | **Vragdybde** | ca. 34 m | | **Besætning** | 21 | | **Omkomne** | 21 | | **Vrag fundet** | 1987 | | **Finder** | Gert Normann | | **Film** | *Hermods sidste minutter* (1992) | --- ## Kilder **Dansk Søulykke-statistik 1927** – den vigtigste samtidige kilde til skibets sidste rejse, nødsignalet, positionen, forliset og de 21 omkomne. **Gert Normanns beretning om fundet af HERMOD** – beskriver fundet i 1987, dybden, skibsklokken, vragets tilstand, lugerne, ankerne og vurderingen af forliset. **Sea War Museum Jutland** – oplysninger om vraget, nyere scanning, lasten, skibsklokken og filmen *Hermods sidste minutter*. **Historisk Atlas** – sammenfatning af forliset og den komplette liste over de 21 omkomne. **Rigsarkivet** – oplysninger om, hvordan de historiske søforhør og søulykker kan findes i arkiverne. Jan Justesen vi har dykket på position 56:40,51N 7:28,40E i 15-07-2003 med M/S Ægir sportsdykkerklubben Ægir

Sidst rettet af: just Dato: 23-09-2026